

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 5. marts 2015
Kontor: Straffuldbyrdselskonto-
ret
Sagsbeh: Anders Lotterup
Sagsnr.: 2015-0030-2926
Dok.: 1446448

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 319 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Rikke Freil Laulund

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 319 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere Institut for Menneskerettigheders rapport "Brug af peberspray i danske fængsler og arresthuse" og oplyse, om ministeren vil tage initiativ til at sikre, at Direktoratet for Kriminalforsorgen følger rapportens anbefalinger?”

Svar:

1. Fængselspersonalet kan i deres hverdag i sagens natur komme ud for situationer, hvor det kan blive nødvendigt af ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn at anvende magt over for de indsatte. Anvendelse af magt skal naturligvis ske i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens krav om proportionalitet og i overensstemmelse med menneskerettighederne.

Institut for Menneskerettigheders rapport om brug af peberspray i danske fængsler og arresthuse udkom den 19. december 2014. Instituttet kommer heri med en række anbefalinger om anvendelsen af peberspray som magtmiddel i danske fængsler og arresthuse.

Som det fremgår af Direktoratet for Kriminalforsorgens udtalelse nedenfor, er direktoratet i gang med at gennemgå instituttets rapport med henblik på at vurdere, i hvilket omfang rapportens anbefalinger skal implementeres. Jeg afventer på den baggrund direktoratets endelige vurdering af rapporten.

Jeg har dog noteret mig, at direktoratet allerede nu i forlængelse af rapporten fra Institut for Menneskerettigheder har besluttet at iværksætte en undersøgelse af, hvad der særligt karakteriserer de situationer, hvor peberspray og anden magt anvendes, og hvilke tiltag der kan iværksættes med hensyn til såvel konfliktforebyggelse som konflikthåndtering, at undersøge mulighederne for at indføre et hierarki mellem de tilladte magtmidler, og at præcisere over for fængselspersonalet, at peberspray som udgangspunkt ikke må anvendes i den indsattes celle, hvis andre mindre indgribende magtmidler kan anvendes.

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 320 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. Direktoratet for Kriminalforsorgen skal indledningsvis pointere, at kriminalforsorgen håndterer mange forskellige indsatte, og der opstår indimellem situationer, hvor det er nødvendigt at anvende magt.

Kriminalforsorgen anvender typisk peberspray i meget alvorlige situationer, hvor indsatte begår vold eller optræder alvorligt truende mod personalet. Hertil kommer situationer, hvor det er nødvendigt at anvende peberspray for at hindre de indsatte i at begå selvmord, foretage selvbeskadigelse eller at undvige. Der er således tale om situationer, hvor der er risiko for, at der kan opstå alvorlige skader på andre.

Når kriminalforsorgens personale står over for indsatte, som er voldsomt udadreagerende, truende og voldelige og ikke vil efterkomme personalets anvisninger, er det nødvendigt med redskaber og midler til at kunne kontrollere den opståede situation, således at den nødvendige orden og sikkerhed kan oprettholdes.

Det er kriminalforsorgens opfattelse, at pebersprayen er et meget effektivt magtmiddel, og hvor det samtidig kan undgås, at personalet skal anvende fysisk magt med deraf følgende skader på både indsatte og ansatte.

2. Institut for Menneskerettigheders rapport ”Brug af peberspray i danske fængsler og arresthuse”, som spørgsmålet henviser til, blev offentliggjort den 19. december 2014.

Direktoratet for Kriminalforsorgen er i færd med at gennemgå og analysere rapporten fra Institut for Menneskerettigheder med henblik på en vurdering af, i hvilket omfang – og i givet fald på hvilken måde – der skal ske en implementering af rapportens anbefalinger. Reguleringen af og praksis for anvendelse af magt over for indsatte er et komplekst område, som generelt set kræver grundige overvejelser og undersøgelser, inden der tages stilling til, hvorvidt der bør ske ændringer. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt endeligt at redegøre for, hvilke af rapportens anbefalinger der arbejdes videre med.

Direktoratet for Kriminalforsorgen kan dog oplyse, at man allerede på nuværende tidspunkt har besluttet, at man i forbindelse med rapportens anbefalinger agter at iværksætte en undersøgelse af, hvad der særligt karakteriserer de situationer, hvor peberspray og anden magt anvendes, og hvilke tiltag der kan iværksættes med hensyn til såvel konfliktforebyggelse som konflikthåndtering.

Ligeledes er det besluttet, at man nærmere bør undersøge mulighederne for i videre omfang end i dag – hvor der efter straffuldbyrdelseslovens § 62, stk. 3, gælder et princip om mindst

mulig indgriben – at indføre et hierarki mellem de tilladte magtmidler, således at greb normalt er det mindst indgribende magtmiddel og peberspray et mere indgribende magtmiddel. I den forbindelse vil lægelig ekspertise blive inddraget i vurderingen af, hvad der er mindst risikofyldt i forhold til brug af peberspray og visse grebstyper.

Videre har Direktoratet for Kriminalforsorgen allerede på nuværende tidspunkt besluttet, at man vil sørge for, at det bliver præciseret over for fængselspersonalet, at peberspray som udgangspunkt ikke må anvendes i den indsatte celle, hvis andre mindre indgribende magtmidler kan anvendes.”